

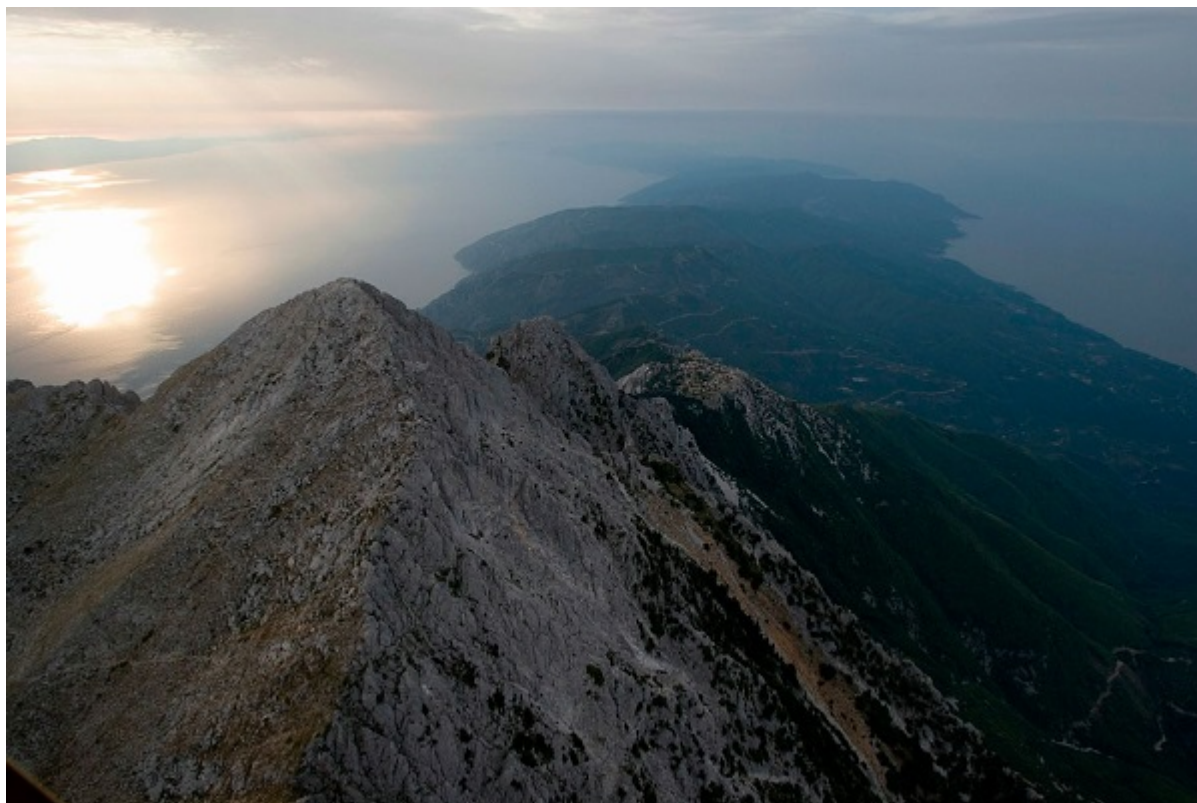
Ασκητική ζωή, μια υπαρξιακή ξενιτειά (Ιωάννης Ε. Θεοδωρόπουλος, Καθηγητής Παιδαγωγικής)

/ [Πεμπτούσια](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=163766>]

Συναντάς στην «έπαυλη» της Παναγούδας μικρές εικονίτσες του Γέροντα, όπου το άγιο και το παιδικό συμφύρονται. Το μάτι σου και προπαντός η ψυχή σου ευλογείται από την αγιοσύνη και την αθωότητά του. Καραδοκεί εξάλλου κάπου εκεί και σε πυρπολεί η απολυτότητα της ακτημοσύνης. Όταν η ύπαρξη πεινά και διψά για πίστη ακράδαντο έλκει επάνω της τόσο πολύ άκτιστο-αμήχανο-μακάριο Κάλλος που οι βιολογικές λειτουργίες ναι μεν δεν παύουν να λειτουργούν, αλλά δεν έχουν ανάγκη από τίποτα. Και οι ανάγκες νικιούνται. Σημειώνει για τον παπά-Τύχωνα ο π. Παΐσιος: «.. ήταν πολύ λιτοδίαιτος και ολιγαρκής, αφού ένα Αποστολιάτικο σύκο το έκοβε στα δύο και το έτρωγε δύο φορές. Μου έλεγε: «Πα, πα, πα, παιδί μου, αυτό είναι πολύ μεγάλο!» ενώ εγώ, για να χορτάσω, έπρεπε να φάω ένα κιλό»(π. Παΐσιος ό.π.α.,22). Δυσκολεύομαι να πιστέψω τα περί κιλού, αλλά εγώ χρειάζομαι ένα καταπέτασμα.

Ο π. Παΐσιος δεν ήξερε μόνο από πνευματικές «διαβιβάσεις», αλλά ήξερε και να «πλαγιοκοπά» τις μικρόνοιές μας. Ήταν ένας φιλοπαίγμων Γέροντας, «ελεύθερος σκοπευτής» των στοιχείων του δήθεν εκμοντερνισμού των μονών. Υπερβολικός, ίσως, αλλά μετρούσε τα πράγματα σε απόλυτη υπαρξιακή κλίμακα, άγνωστη σε ανθρώπους των εκπτώσεων. Δεν αφήνει ο ασκητής τίποτα πίσω του, έχει ύπαρξη υπερπλήρη, έχει τα πάντα και τίποτα από όσα θεωρούμε εμείς χρειαζόμενα.

Η ύπαρξη του ασκητή, όπως και κάθε ανθρώπινη ύπαρξη, έχει το δυσθεώρητο βάθος της. Η διαφορά είναι ότι τη δική του πρέπει να τη δούμε με όρους χριστιανοσύνης και ιστορικότητας σαν την αποκλειστική κληρονόμο της βυζαντινής παράδοσης της Εκκλησίας. Η στιγμή που συναντάς, με ανοιχτές τις αισθήσεις, ταπεινό αγιορείτη ασκητή σου επιδαψιλεύει Κάτι από εκείνη την υπέρτατη μουσική του ύμνου «Τη υπερμάχω Στρατηγώ..». Τηρουμένων των αναλογιών αισθάνεσαι να σε εκτινάσσει ηλεκτρικό ρεύμα, όπως όταν βλέπεις αναρτημένη την ελληνική σημαία στην αλλοδαπή.

Ξενιτεία και το Άγιο Όρος, αλλά υπαρξιακή. Δεν την αποδίδεις με λαϊκά άσματα περί ξενιτείας, που τόσο πικρά ανθρώπινα συναισθήματα προκαλούν και μας ντοπάρουν ψυχολογικά. Αλλάζει ο ασκητής εντελώς ρότα ζωής. Ανεπίστροφη η πορεία του, αν θέλει να ευοδωθεί. Δεν φεύγει για να χαθεί ή να ξαναγυρίσει, αλλά για να επανευρεθεί. Πρόκειται για αποξένωση «επανατοποθέτησης του ανθρώπου στον κόσμο» (Μαντζαρίδης 1995,470). Η «έρημος» δεν είναι τόπος, είναι

υπαρξιακή κατάσταση αναμονής εσχάτων και η λεγόμενη βυζαντινή ώρα δεν μετράει χρονική διάρκεια, αλλά προμηθεύει στην ύπαρξη το Ρύσιον, το των ιαμάτων δασιλές, δόσεις ιερής αντιδόσεως που θα χρειαστούν για να θεραπεύσει ο ασκητής κακώσεις και να βρει άκρη με την μυστική ακαταληψία.

Πρόσωπο διαρκούς αναφοράς της ύπαρξης του ασκητή είναι η Παναγία. Με την αφοσίωσή της αυτή η ύπαρξή του βγάζει στην επιφάνεια εκείνα τα πρωτόνοια στοιχεία της που είναι ικανά να δεξιωθούν το θαύμα. Απίστευτο για μας τους πολλούς, αλλά ο ασκητής δεν ψάχνει για θαύματα. Έχει περάσει τη γέφυρα των απογνώσεων και της σκοτίας και τώρα πια «διετράνωσε» με ρωμαλεότητα την πίστη του τόσο, που το θαύμα είναι κάτι αυτονόητο και δεν τον απασχολεί. Αυτός που έχει εξαλείψει «το καθ' ημών χειρόγραφον» εγερεί και νεοποιεί την ύπαρξή του, την μεταποιεί από χοϊκή σε όλβια και φωταυγή.

Οπότε, τα βασικά στοιχεία της φύσης, αλλά και χώρος, χρόνος, αντίληψη, σχέση, τα πάντα εν τέλει, δεν προσμετρούνται πλέον, επανευρίσκονται άλλως. Γιατί; «Έθου κραταιάν, αγάπησιν ισχύος» ο Πατήρ και εκκολάπτει Άκτιστο. Μέχρι που και αυτός εισέτι ο σάλος και κλύδων θαλάσσης της Προφητείας Ιωνά και η εκ κοιλίας Άδου κραυγή, όλα δηλαδή τα οξύμωρα και ακατανόητα, αποκαθλώνονται και η ύπαρξή του εισχωρεί βαθιά στον αθέατο πυρήνα του μυστηρίου, χωρίς να πτοείται από τον ιδιωτικό της χωροχρόνο. Απόλυτος οσμή ποδοβολητών αγγέλλων: ευλογείτε! Ή, πυρ ομαδόν πέντε λέξεων: Κύριε Ιησού Χριστέ ελέησόν με. Περίπτωση ενδιάμεσου δυσείμονος κόσμου μηδενική, αφού «νυν πάντα πεπλήρωται φωτός».

Η ύπαρξη καθενός, όχι μόνο του ασκητή, μπορεί να επανευρεθεί στην Τοπική της μεγάλης υπόσχεσης: «Πορεύομαι ετοιμάσαι τόπον υμίν..».

• **Προδημοσίευση από το βιβλίο: «Το ατόπημα. Η ύπαρξη ως απολωλός»**